Ч. 17 Субота 23 січня (4 лютого) 1899 Рік IX

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтовоі.

Рекламациі незапечатані вільні від оплати почтовоі.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в агенциі дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциі:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Голоси про ситуацию і комунікати поодиноких партий. — З буковиньскої Руси. — Справа Драйфуса.)

„Hlas Naroda" доносить о бесіді ґр. Туна виголошеній на засіданю екзекутивного комітету, як слідує: Ґр. Тун заявив, що голосоване над законом о реґуляциі платні служби державної не має ніякого специяльного значіня. Президент міністрів вказав відтак на то, що стане ся в часі безпарляментарнім. Передовсім будуть скликані сойми краєві. Речинець сесий соймових ще не установлений, бо правительство не знає, чи вже пороблені до них приготовленя. Також що-до нового скликаня Ради державної не сказав президент міністрів нічого певного, дав однак до пізнаня, що не стане ся то скорше аж прийде до якогось порозуміня межи Чехами а Німцями. Що-до делеґаций, то нема в сій справі ще ніякої диспозициї, отже і нема чого спішити ся. Підчас відроченя не буде правительство нічого робити против правиці. — Narod. Listy знов доносять, що мотиви відроченя парляменту суть поважні, глубокі і не стоять в ніякій звязи з кризою на Угорщині.

Slov. Narod пише: Ми Словінці не маємо найменшої причини тішити ся з нагоди закритя парляменту і настаня абсолютного правліня. Бюрократия не сприяє нам і без сумніву визискає против нас свою перевагу, особливо в часах абсолютизму. Длятого бажаємо, щоби той абсолютизм як найборше скінчив ся і розпочала ся нова сесия парляменту під знаком мира серед народів Австриї.

Парляментарна комісия правиці видала слідуючий комунікат: Партиї правиці жалують дуже того, що відрочена сесия палати послів минула без пожитку для населеня, без заопікованя ся его економічними потребами і без можности переведеня нарад та ухваленя всего, чого великодержавне становище монархії і потреби держави конче вимагають — хоч з другої сторони ті партиї завсігди щиро і честно старали ся сповнити ті обовязки. — Сторонництва правиці жалують того, що не прийшло до видатної діяльности парляменту, в виду чого дальша сесия лиш обтяжила би без ніякого пожитку людий, що платять податки. — Сторонництва правиці висказують надію, що правительство буде поступати в дусі засад, висказаних в проекті адреси більшости, а заразом бажають, щоби зі всіх сторін як найсильнійше стремлено до того, щоби в справах спорних довести як найскорше до порозуміня на основі права і справедливости.

Вільний німецкий союз ухвалив позістати в порозуміню з прочими німецкими партиями опозицийними і в часі безпарляментарнім і щоби голова союза брав участь в укладаню національно-політичної проґрами. Союз той буде уважати угоду з Угорщиною, заключену на основі §. 14 за незаконну і дуже шкідливу.

З політичного житя буковиньских Русинів маємо до занотованя кілька фактів, котрі дають досить велике значіне. Минувшої неділі відбуло ся висьвячене Преосьв. Володимира Репти на радовецкого епіскопа. „Буковина" пише з сеї нагоди: Русини витають его радо, хоть би вже й тому, що то іменоване має бути зворотом на ліпше для Русинів в єрархії православної церкви. — Минувшої пятниці (тиждень тому назад) зложили посли Єротей Піґуляк і Николай рицар Василько на руки епіскопів, радовецкого дра Володимира і дальматиньского Николая Мілоша мемориял до православно-католицкого митрополичого синоду в справі руской православної церкви на Буковині. — „Bukow. Rundschau" пише: Цісар іменував двох Русинів радниками консисторскими гр. православної церкви. Річ та есть для буковиньских Русинів великої ваги і значіня.

Кеней де Борепер оголосив в „Echo de Paris", що палата карна трибуналу касацийного ще перед рефератом Барда хотіла видати в справі Драйфуса вирок увільняючий. Дальше закидає він трибуналови касацийному, що перед розслїджуванєм тайних актів усунув такі акти, котрі сьвідчили против Драйфуса. Та сама ґазета доносить, що дня 24 січня поставлено Естергазого до очий з полковником Паті де Клям і при тій нагоді прийшло межи ними до дуже бурливої сцени.

---

4)

ТРИ КОПАЛЬНИКИ ЗОЛОТА.

(З німецкого — А. Ґентї'го.)

(Дальше).

Сім Гавлет зірвав ся на рівні ноги. У него не було то нічого надзвичайного вечером запити ся а на другий день досьвіта ставати знов до роботи. Він витягнув ся і зївнув а відтак убрав ся борзо і став снїдати з великим апетитом. Десять мінут опісля вийшли приятелї напротив почтового воза, а зі всіх сторін несли ся голоси желаючі щастя. По короткім пращаню розлучили ся приятелї, котрі дійстно були щирі для себе. — За шість місяців можете мене знов сподівати ся — сказав Біль — але я зараз до вас напишу, скоро приїду домів.

Подали собі ще послідний раз руки і Біль вихопив ся на буду почтового воза, ему викинули там его клуночок, почтар луснув з батога і коні пігнали ся чвалом. Оба оставші ся товариші вернули домів, не відзиваючись до себе і словом.

* * *

В три дні опісля, як-раз коли они сиділи в своїм шатрі і снїдали, увійшов якийсь їх знакомий. — Як ся маєш, Дїку? Ти вже з прогульки? Як тобі гостило ся в Сан Франціско?

— Я лише що злїз з почтового воза і привіз вам недобру новину.

— Недобру новину? А то-ж що такого? — спитав Сім.

— Ну, я то знаю, що то вам буде дуже прикро, бо він мав у вас велике значіне, але годі з тим довго таїти ся. Вашого товариша, німецкого Біля, хтось убив.

Оба товариші схопили ся на рівні ноги, Сім аж страшно крикнув із злости, а доктор аж поблїд.

— То правда, бо я сам видів трупа. Я би був ще вчера приїхав, але я хотів ще зачекати, аж відбудуть ся оглядини трупа, бо я хотів знати хто би то був. Я ішов як-раз до почтового воза, коли побачив кільканайцять людий, що дивили ся на якогось трупа лежачого на улици. В Сакраменто нічого то незвичайного, але я не знаю, що мене спонукало вернути ся назад і подивити ся на трупа. Я зараз пізнав німецкого Біля. Він не погиб в честній борбі, бо дістав кулею з заду в голову. Ніхто того не видів, в Сакраменто не дуже зважають на то, чи один вистріл більше або менше. Ніхто, здаєсь, і не знав его а оглядини тревали всего ледви пять мінут. Комісия осудила, що то було обдумане наперед убийство якоюсь незвістною особою.

Сім Гавлет слухав, заломивши руки, а очи сьвітили ся ему мов огнем. Доктор аж не міг поняти, чи то правда, що він тут чує, та став ходити по шатрі то сюди то туди; відтак вхопив свій револьвер, заткнув собі его за пояс, мішочок з золотим порошком вложив за пазуху, та взяв капелюх. Ходи зі мною, Сіме! — сказав він поквапно.

— А куди-ж ти підеш? — спитав Сім.

— А вже-ж що до Сакраменто, будемо ловити того убийника, хто би він і не був. Я мушу его знайти і скрутити ему вязи, хоч би менї прийшло ся і цілими роками за ним гонити.

— Я піду також — сказав Сім — але віз почтовий приходить аж нинї вечером.

— О дванайцятій годинї відходить другий до Альти. То значить пятнайцять миль (анґлїйских) пішки, але ми ще в пору зайдемо, а відтак о півночи станемо в Сакраменто.

Сім Гавлет взяв і собі свій револьвер, та мішочок з золотим порошком, та сказав до чоловіка, що приніс їм ту вість: Розбери шатро і зложи его Дїку, та поховай наші річи; а може буде таки найлїпше, як би ти тут мешкав, аж ми вернемо.

— То як-раз менї на руку, Сіме; заким я вибрав ся до Сакраменто, позбув ся всего краму. Коли вернете застанете все в порядку.

За чотири години дійшли они до Альти, на чверть години скорше, як приїздить почтовий віз. Сім Гавлет був дуже змучений і не міг надивувати ся, що его товариш без утоми держав з ним кроку. Той майже не чув того, що він змучив ся, все лиш дивив ся наперід себе і через цілий час не відзивав ся.

Коли віз над'їхав, показало ся, що він повен; але доктор відозвав ся: То справа, в котрій розходить ся о житє і смерть, ми мусимо їхати! Дамо кождому по пять унций, хто

Новинки.

Львів дня 3-го лютого 1899.

— Промислові інспекторати. Wiener Zeitung оголосила розпорядженє міністерства торговлі, видане в порозуміню з міністерством справ внутрішних, котре відповідно до установи промислових інспекторів ділить австрийскі краї на 20 надзорчих округів. З того вісімнайцятий округ обнимає місто Львів і повіти: Бібрка, Богородчани, Борщів, Броди, Бережани, Березів, Бучач, Чішанів, Чортків, Добромиль, Долина, Дрогобич, Городок, Городенка, Гусятин, Ярослав, Яворів, Калуш, Камінка струмилова, Коломия, Косів, Львів, Ліско, Мостиска, Надвірна, Печеніжин, Підгайці, Перемишляни, Рава руска, Рогатин, Рудки, Самбір, Сянок, Скалат, Снятин, Сокаль, Станиславів, Старе-місто, Стрий, Тернопіль, Товмач, Теребовля, Турка, Заліщики, Збараж, Золочів, Жовків і Жидачів. Місце перебуваня промислового інспектора є Львів. Девятнацятий округ обнимає місто Краків і прочі повіти західної Галичини, а двайцятий округ обнимає Буковину.

— З станиславівскої єпархії. О. Стефан Макогоньский з Поточиск іменований совітником еп. консисториї з крилошаньскими відзнаками. — Рукоположенє одержали оо.: Ів. Писецкий, Андр. Стрільчик і Павло Чужак.

— В справі галицкої каси щадничої видав п. Намістник окружник до краєвих судів у Львові і Кракові і окружник до старост і до маґістратів міст Львова і Кракова з припорученєм, щоби впливали утихомиряючо на власителів книжочок вкладкових і рішучо запевняв, що з вкладок нікому ані крейцар не пропаде. Ті окружники оповіщено вчера великими афішами на улицях міста Львова.

— Загальні збори наук товариства ім. Шевченка відбули ся вчера перед полуднем в комнатах „Рускої Бесіди". Отворив збори промовою і проводив голова товариства проф. Грушевский. До нового виділу вибрані: Проф. Грушевский головою, Володим. Гнатюк, Із. Громницкий, др. Євг. Озаркевич, др. Володим. Охримович, К. Паньківский і Юл. Січиньский виділовими, а В. Будзиновский, Мих. Губчак і Юл. Левицкий заступниками; до контрольної комісиї: др. Яросл. Кулачковский, В. Тисовский і Ос. Ганинчак.

— Позичкову касу системи Райфайзена оснувала громада Конотопи, сокальского повіта з початком сего року. Касу засновано з гроший громадских і облігацій в висоті 600 зр. і єсть надія, що буде она успішно розвивати ся. Гроші рішено випозичати в першім році на 7%. Нове товариство вже в перших днях істнованя дало поміч дуже многим селянам.

— В львівскій „Зорі" відбуде ся третий з черги вечерок з танцями в суботу дня 4 с. м. в комнатах товариства (ул. Краківска ч. 7). Початок о годині 8-ій вечером.

— З Завалова просять нас оповістити, що ц. к. окружний суд торговельний в Бережанах рескриптом з дня 11-го січня 1899 до ч. 221/98 заресстрував новозаснованє „Товариство кредитове для торговлі і промислу". Товариство входить в житє з днем 12 лютого 1899.

— Фальшоване ордерів. Онегди донесли часописи, що в Будапешті арештовано якогось Герцеґа, котрий фальшував ордери і дипльоми. Передвчера увязнено за то писаря в Міністерстві справ внутрішних і відбувають ся дальші арештованя. Много осіб є скомпромітованих.

— Самоубийство хлопця. Ученик рільничої школи в Городенці, 17-літний В. С. стрілив до себе онегди у Львові в фіакрі, котрим велів завезти себе до дому при ул. Мариї Магдалини ч. 5. Причина самоубийства незвістна.

— Наслідки пияньства. Вчера рано війшов до цукорні при ул. Сикстуській у Львові якийсь незнакомий мужчина, здаєть ся прибувший з провінциї на якусь забаву, бо був цілком пяний. По хвили, коли гість сів і дістав замовлену каву, замітив кельнер, що незнакомий добуває з кишені револьвер, набиває его цілком холоднокровно і цілить в скрань. На крик кельнера збігла ся ціла служба і гостя відставлено па поліцийну інспекцию. Тут не можна було від него нічого довідати ся задля его непритомного стану. Переглянено его кишені і найдено в них візитові білети: Бронислав Ц. Відведено его відтак до арешту, аби трохи переспав ся, а відтак випущено на волю.

— Страшна мати. Зі Станиславова доносять. Тутешна поліция глядає за вдовою по столярскім челяднику Анною Ковальскою, котра в дорозі з Делятина до Станиславова задушила свою кількатиждневу дитину і закопала в поли в купі гною, а трилітну дочк, утопила в Пруті. Хотіла она убити і найстаршу 16-літну дочку, однако дівчина просьбою і опором спасла ся, а коли прийшла до Станиславова, дала знати поліциї о довершених убийствах.

— З Рогатинщини пишуть нам: Дня 18-го січня повернув господар Михайло Гладкий в Свистельниках з забави до дому і ляг спати. Его дочка, десятилітна дівчина, вийшла між тим до своєї старшої замужної сестри, що мешкала в другій половині хати і щось їй там докоряла. Коли старша сестра ударила дівчину, побігла тая з плачем до вітця, з чого прийшло до сварки між Гладким а его зятем Миколою Різником. Від сварки прийшло до бійки, в котрій брав участь і син Гладкого, 20-літний наробок. Конець бійки був сумний, бо Микола Різник має вісім тяжких ран на голові і его мусіли відвезти до шпиталя в Бережанах. О тій справі донесено до суду

— Везув почав в тих днях бухати лявою; пригадав собі давні часи. Богато чужинців і цікавих видовища прибувають на місце вибуху, щоби бачити золотисту ріку ляви, виплıвaючу з кратера. Дуже величаво виглядає се вечером; здаєть ся, що цілий шпиль огнеметаючої гори стоїть в ясних полуминях. Мимо того, що вибух сей не грозить небезпечностию, настав в Неаполи великий неспокій.

— Ювилей стенографії. Дня 4. м. м. обходжено в Монахії ювилей стенографії. Пятьдесять літ тому помер в тім місті Франц Ксавер Ґабельсберґер, винахідник стенографії. Житє Габельсберґера було повне трудів і боротьби. Сироту без вітця призначила мати до ремесла; але малий Франц оказував велику охоту стати сьвященником і учив ся радо. Щоби заробляти на хліб, вступив в бюрову службу; в 1813 р. був вже канцелістом. Відтак обняв становище в бюрі статистичнім, де виготовив перший проект писати так скоро, як вимовляє ся слова. Нині без стенографії годі собі представити житє політичне. Стенографія має тепер примінене в науці, в судовій сали, в прасі, в торговли, розширяє ся чим раз більше, вводить ся до шкіл і належить вже до потреб загального образованя. В самій Німеччині є звиж 1000 товариств, до котрих належать понад 50.000 стенографів.

— Траґічна смерть в поїзді. На варшавско-петербурґскій зелізници лучив ся такий випадок: Пан Х. відбув подорож з Петербурга до Вильни в ваґоні першої кляси. Утомлений їздою положив ся на горішній полици, призначеній до спаня. На долі під тою полицею спочивала пані Н., що находилась в вимковім стані і подорожувала до свого мужа перебуваючого в Варшаві. В ночи підпори, що піддержували полицю, на котрій спав пан Х., розсунули ся, внаслідок чого п. Х. упав на ле-

---

нам зробить місце і поїде дальше слідуючим возом!

То помогло і оба товариші станули о півночи в Сакраменто. Докторови зробило ся було трохи слабо, коли минула конечність спішити дальше.

— Може хто має вино або горівку при собі? — спитав Сім. — Ми довідали ся сегодня рано, що в Сакраменто хтось убив нашого товариша, і ми вибрали ся туди, щоби зловити убийника. Ми ішли дуже борзо, а то було за богато для мого товариша, котрий не дуже сильний.

Подано зараз кілька фляшок і докторови дали напити ся трохи горівки. Він отворив очи, але полежав ще якийсь час спершись Сімови на плече.

— Не роби собі нічого з того, докторе, не роби собі нічого з того! — відозвав ся Сім, коли побачив, що доктор приходить знову до сил. — Мусиш зібрати всі свої сили, бо нас жде може ще далека дорога.

Коли прийшли до міста, пішли там десь на ніч, а на другий день взяли ся зараз слідити. Не трудно було знайти шеріфа, котрий переводив оглядини трупа. Але той міг мало що сказати, знайдено трупа, слідів якоїсь борби не було, з кишень все позабирано. Шеріф казав, що той чоловік був мабуть в якійсь норі грачів, там може виграв, а коли вертав домів, то его хтось убив. Они розвідали ся насамперед, де Біля поховано і замовили нагробний камінь; відтак через цілий тиждень ходили по всіх норах до граня в Сакраменто, але не могли знайти і сліду, щоби де грав в ночи перед убийством який чоловік, що подобав би на їх товариша.

Відтак відшукали той готель, в котрім він був станув. Він по свіданку був вийшов і на обід вернув сам один а відтак ще раз вийшов.

Від того часу вже его не було. В готели гадали, що він десь нараз виїхав, а що вартість річий, які він лишив, покривала его рахунок, то ніхто за ним не пошукував. В банку довідали ся они, що він по полудни відобрав свою пайку запасів золота і лишив на то папір, котрий они всі три підписали. В иншім готели довідали ся, що там був якийсь чоловік, котрий після їх опису подобав на Біля, що той чоловік прийшов був вечером може тиждень тому назад з якимсь паном, котрий мешкав в тім готели. В готели не знали, хто був той гість; то був якийсь чужинець але добре убраний і їм здавало ся, що він приїхав з Сан Франціско. На другий день він від'їхав. Они не дуже звертали на него увагу, але він був високого росту, мав темне волосе, так само як і той чоловік, що з ним був прийшов. Сей послідний подобав по своїй одежи на копальника золота. До столової салі не заходили, лиш пішли були на гору до комнати того чужинця і там казали собі принести якихсь напитків. Того собі вже не пригадують, коли той копальник пішов, або чи й тамтой другий з ним пішов; в готели було повно гостий і длятого годі було уважати, хто входить або приходить.

Коли вийшли з тої гостинниці, взяв доктор Сіма за руку. — От видиш Сіме, наконець знайшли ми таки якийсь слід.

— Дуже слабий слід, докторе, але того чоловіка мусимо вишукати.

— Пристанеш, Сіме, на то, щоби ти ще нині вечером вернув до табору?

— Чому ні, але за чим, докторе?

— Підеш туди і розвідаєш ся, чи Саймондс єсть ще там, а коли его нема, то розвідай ся докладно, коли він виїхав.

— Господи! То ти на него маєш підзріне?

— Я зовсім того певний, Сіме, так певний, як би я то видів на власні очи. Опис зовсім годить ся на него. А кого-ж би Біль знав, що був би убраний по паньски і що з ним би пішов до его комнати маючи при собі золота за 5000 марок? Ти знаєш, що він з тим падлюкою був в послідних часах в дуже тісній дружбі, отже може бути, що той злодюга вивідав ся від Біля, що він хоче піти до банку і виймити звідтам свої гроші. Але на всякий случай піди до табору і там роздиви ся.

В два дні опісля приніс Сім Гавлет вість, що Саймондс виїхав в дві чи три години по виїзді Морштедта. Він дістав був лист, котрий пильно взивав его до Сан Франціско. Там найняв він собі віз, поїхав до Альти і там сів до почтового воза. Аж до сего часу він ще не вернув до табору.

Тепер вже річ певна, Сіме! Коли знайду того грача Саймондса, то й знайде ся убийник Біля. Я то вже довго собі розважав; може потягнути ся і кілька місяців, заким его зловлю; він міг забрати ся на всхід до Кольорадо або на полудне до Мехіко, але его знайду і застрілю. Я гадаю, що не потреба, щоби ми оба за ним шукали, то може тягнути ся місяцями і роками.

— Може єму здає ся, що він безпечний, і не пішов далеко; а може також гадає, що знайдуть тіло Біля і поховають а в таборі о тім ніхто не довідає ся, і будуть гадати, що Біль поїхав до Німеччини. Так було би й стало ся, як би на то случайно не прийшов був Ді-

жачу на долині паню Н. Упадок був нещасливий. Пан Х. протяв собі шкіру на голові аж до кости, а у пані Н. наступив передчасний порід. На стациї Двиньск пані Н. умерла.

— **Померли:** О. Щастний Должицкий, гр. кат. парох в Хревті, затварницкого деканата, перемиской епархії, дня 26-го січня в 77-ім році житя, а в 46-ім сьвященьства; — о. Михайло Волошиньский, парох в Страшевичах, дек. старосамбірского, перемиской епархії, дня 28-го січня, в 81-ім році житя, а 51-ім сьвященьства; — о. Юлиян Кашубиньский, гр. кат. парох в Колоденци, куликівского деканата, передвчера рано, в 59-тім році житя, а 33-тім сьвященьства; — о. Павло Хоминьский, парох в Зеленій, скалатского деканата, дня 1-го лютого в 72-ім році житя а 42-ім сьвященьства.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 3 лютого. З Хебу доносять, що тамошне староство застановило ухвалу ради громадскої, визначаючої 1000 зр. на памятник для кн. Бісмарка.

Прага 3 лютого. Nar. Listy потверджають, що правительство думає активувати закон о платні служби державної на основі §. 14 на один рік.

Париж 3 лютого. Аґентия Гаваса перечить тому мов би межи правительством а комісиєю ревізийною була якась поважна ріжниця гадок.

Льондон 3 лютого. Банк анґлійский зменшив стопу процентову на три від ста.

Софія 3 лютого. Похорон княгині Людвики болгарскої відбуде ся в середу дня 8 с. м.

Переписка зі всіми і для всіх.

К. В. (не 39): 1) Такої книжки, котра би могла бути підручником для начальника громади в єго урядованю, котра ще крім того подавала би інформациї у всіляких справах, карних, процесових і т. п. — нема. Як би начальник громади хотів то все знати докладно, то треба би єму хиба кінчити права, та іти на кілька літ на практику до суду і до адвоката. Можна собі однакож помагати всілякими книжками, як н. пр.: Збірник законів адміністрацийних др. Дам. Савчака. Там знаходять ся закони о хромадах і справах громадских; закони о справах повітових і краєвих. Книжку можна купити або у автора, або в Ставропигійскій книгарни. — Закон дороговий, видане Теоф. Меруновича (по польски). На Шлезку видано тепер по польски книжку: „Adwokat ludowy". Ціна 1 зр. 20 кр. з пересилкою о 15 кр. більше. Замавляти треба під адресою: Fr. Friedel we Frysztacie, Śląsk austryacki. — Начальник громади повинен також пренумеровати і пильно ховати в канцеляриї громадскій: „Дневник законів державних" (видане руске), в котрім знаходить ся богато важних для него законів і розпоряджень (н. пр. Закон податковий, закон промисловий і т. п.) — 2) Підручника для писарів громадских також нема і здаєсь не так борзо буде, так само, як і той курс для писарів, про котрий доси ще лиш бесіда. Впрочім то буде зависіти від ухвали Сойму. — **Д. п. Залїсє:** „Реіс", то множина від слова: „реаль" — назви портуґальских і бразилійских дрібних гроший. Реіси стали у нас звістні через наших еміґрантів, що вийшли до Бразилії. В Бразилії вибивають реіси з ніклю (металю як в наших 10 і 20 сотиках), штуками по 50, 100 і 200 реісів, і бронзові штуки по 10 і 20 реісів. Тисяч реісів дає один мільреіс (срібна монета) вартости більше менше наших 1 зр. 20 кр., отже більше менше 12 реісів іде на наш один крейцар. Коли хто в Бразилії заробить 50 реісів, то значить тілько, що він би заробив у нас 4 кр. — **Мих. Кондр.:** 1) Рада громадска має право установити посади урядові і службові в громаді і визначити число урядників і слуг. Коли же того не зробить, то начальник громади очевидно радить собі як може і сповняє тогди всілякі уряди. Скоро же рада ухвалить, а начальник або не хоче виконати ухвали або не складає своїх урядів, то рада громадска відносить ся в сій справі до Виділу повітового з представленєм.— 2) Коли двох або кількох господарів ріже худобину для власного ужитку, не на продаж, то акцизи не платить ся; під тим взглядом єсть пільга. — **В. Василина в Мостах малих:** В заведеню глухо-німих не лічать глухо-німих ані не виправляють і не продають ліків, лиш учать тих нещасливих о скілько то можна говорити голосом, а відтак і всілякими знаками, дальше учать їх читати і писати, а також і початків ремісла (кравецтва і шевства). Глухонімий, що вийде з того заведеня, може лекше давати собі раду в сьвіті. До того заведеня приймають лиш дітий від 7 до 12 літ за оплатою або виімково і без неї. — **Кор. Над. в Гриб.:** Длячого хлоп задоймає кожух на голову, коли на дворі сніг? — Нам здає ся, що на то складає ся кілька причин а іменно: Перша та, що наш хлоп очевидно цінить менше свою долїшну часть тіла, коли єї відслонює і мерзне як горішну; єму милїйший кожух, як грішне тіло. Друга причина та, що наш хлоп хоче пошанувати кожух зверха, щоби не змок; сніг шерсти спід споду на так зашкодить, як шкірі зверха. А третою причиною єсть темнота і брак культури, котрих наслїдком єсть не лиш брак приличности і естетичного смаку, але й велика непрактичність та непошановане здоровля і гроша. Замість робити кожух як на медведя, і довжезний і широчезний, можна єго преці зробити і коротшим і вузшим, отже видати менше гроший на самі кожі а за то покрити кожух сукном. Тогди би він менше нищив ся і не потреба би єго задоймати та мерзнути без потреби. — **І. С. АМ. в Мли.:** Льоси льотерії люблянськоі з 1895 р. не мають вже пїякої вартости, бо лиш до трох місяців по тягненю мали они ще вартість. Тепер і годі знати, чи Ваш льос виграв чи ні. Впрочім не робіть собі нічого з того і будьте певні, що Ви не виграли. То була добродійна льотерия, а хто конче хоче вигравати на льотериї, то нехай не вимагає того від льотерії добродійної; на такій льотериї розходить ся о то, щоби як найбільше людий програвало, а не вигравало. — **Д. Л.:** Не витягнені ані тепер ані давнїйше. — (Дальші відповіди пізнїйше).

(Просимо присилати питаня лиш на імя редактора Кирила Кахникевича, а не присилати ані марок, ані карт кореспонденцийних до відповіди.

Здає ся отже, що Саймондс з'явить ся знову в таборі.

— Може бути — сказав доктор задуманий — і то одна причина більше, задля котрої ти там мусиш бути під рукою. Ти довідаєш ся, скоро він появить ся там або в охрестности, але мені то не здає ся. Він буде ся уважати безпечним, але таки не зовсім. Ти знаєш, що мені снило ся, що я єго убю. Але коли він тут знову появить ся, то я здаю єго на тебе, Сіме; застріли єго, як скаженого пса! Коли то все розповіш другим, то они тобі скажуть, що ти маєш право до того. Від часу до часу, я до тебе напишу, щоби ти знав, де я обертаю ся. Коли же єго застрілиш, то дай мені знати; я верну зараз до тебе, скоро єго знайдуть.

На тій умові і стануло; бо хоч Сім Гавлет і як хотів пімстити ся, то таки єму то не конче було до вподоби тратити цілі роки на даремну погоню. Єму здавало ся також, що може Саймондса так само знайти в копальнях золота як і деинде.

3.

Як би ті події, котрі спонукали Вільгельма Морштедта покидати свою вітчину, не стали ся були вже богато літ тому назад, то та новина, що він вернув назад і осів в батьківскій маєтности яко опікун свого братанича, була би наробила богато шуму і була би всіх дуже заінтересувала. Але що від того часу минуло двайцять літ, то мало хто на то звертав уваги; ніхто ним особисто не інтересував ся. То, що люди довідали ся від Рандольфа, адвоката родини Морштедтів, котрий мешкав на селї недалеко Наймінстера, промавляло дуже в користь вернувшого. Адвокат розповідав, що знав єго лиш хлопцем, але то зробило на него добре враженє, що єго бурливе житє в Америці вплинуло користно на него. Спосіб в який він обходить ся з людьми, єсть добрий, а поверховність єє навіть потягаюча; він правдивий Гольштинець, високого росту як єго батько і брат, хоч трохи худощавий.

Він привіз з собою і жінку — розповідав адвокат дальше — і она була у него на обіді. Єго давний кліент пан Фридрих Морштедт, не говорив єму того, що єго брат жонатий. Она лиш мало розмавляла, то особа трохи нервозна, мабуть длятого, що все ще для неї нове. Але дітий у них нема.

Рандольф, як і єго син і спільник, уважали сумнів свого аґента в Сан Франціско від самого початку сьмішним. Морштедт явив ся зараз, скоро лиш оповістка перший раз появила ся — казав старий Рандольф; він приніс на доказ листи від свого брата і обіцяв ся поставити ще й сьвідків, що знали єго від многих літ яко Вільгельма Морштедта. Чого-ж більше жадати? Пан Морштедт почув би ся зовсім справедливо тим ураженим, та й не дивниця, що не хотів зараз з Сан Франціско їхати до Німеччини, коли так сумнівали ся о єго особі. Длятого він вислав зараз випис із завіщаня та відпис послідного листу Фридриха Морштедта і аж тогди пан Вільгельм Морштедт наконець приїхав.

То було дійстно улекшене; як би він був не приїхав, то були би настали трудности в управі, бо в завіщаню не було нічого постановлено на той случай, коли би брат зрік ся спадщини.

(Дальше буде).

Надіслане.

КОБЗАР. Вибір творів Тараса Шевченка для ужитку молодіжи. Ціна 1 зр. 20 кр. Під таким заголовком видало руске Товариство педаґоґічне книжку, котрої брак вже від давна відчував ся, а котрою можуть користувати ся не лиш молодіж шкільна, але всі, котрі хотять познакомити ся з житєм і творами нашого найпершого поета. Крім обширної житєписи і погляду на літературну діяльність Т. Шевченка, котрий то вступ займає 78 сторін, додані ще до поодиноких поезий многі поясненя в нотках, котрі богато причиняють ся до зрозуміня поезий, їх краси і духа. Книжку сю можна дістати в рускім Товаристві педаґоґічнім у Львові, ул. Академічна, ч. 8.

За редакцию відповідає: **Адам Креховецкий.**

TYGODNIK ILLUSTROWANY

З роком 1899-им розпочинаємо 40-ий рік істнованя нашого письма, хотячого і дальше бути приятелем кождого дому.

Завдяки моральній і материяльній підпорі суспільности, наш „Tygodnik“, почавши від скромного початку, міг розширити ся і станути на рівній степени з подібними видавництвами цілої Европи.

По мисли засади; „Поводжене обовязує“, старати ся будемо й дальше поступати наперед, аби бути першими в ряді ілюстрованих письм.

Почавши від 1-го сїчня 1899 року розширяємо значно додаток повістий „Tygodnika“: кождий передплатник нашого письма, крім самого письма і дотеперішного додатку повістий, додаваного в аркушах і занимаючого найзнаменитші твори чужої лїтератури, одержить

без нїякої доплати

(анї за книжки, анї за їх пересилку)

12 ТОМІВ ПИСЬМ

ГЕНР. СЄНКЕВИЧА.

Письма Сєнкевича вийдуть в новім, стараннім виданю, виключно для передплатників „Tygodnik-a illustrowan-ого“ і обіймуть — винявши спопуляризовану вже трильоґію —

всї новелї, повісти, листи з подорожий,

одним словом: цїлий доробок лїтератскийзнаменитого писателя, котрий здобув вже славу і популярність в цїлім сьвітї.

Кождий том Бібліотеки СЄНКЕВИЧА обнимати буде що найменше **10 аркушів**, формату звичайної 8-ки, **на добрім папері і добрим друком.** Загальне число томів буде около 30, містячих в собі слїдуючі твори Сєнкевича:

НОВЕЛЇ. Stary sługa. — Hania. — Szkice węglem. — Janko Muzykant. — Przez stepy. — Orso. — Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela. — Komedya z pomyłek. — Za chlebem. — Latarnik.— Niewola tatarska.— Jamioł. — Bartek zwycięzca. — Ta trzecia. — Sachem.— Sielanka.— Walka byków w Hiszpanii. — Wspomnienia z Mariposy. — Z puszczy Białowieskiej. — Wycieczka do Aten.— Wyrok Zeusa. — Z wrażeń włoskich. — Organista z Ponikły. — U źródła. — Lux in tenebris lucet. — Bądź błogosławiona. — Pójdźmy za Nim.

ЛИСТИ З ПОДОРОЖИЙ по Америцї і Африцї. — Листи з Риму, Венециї і Парижа.

ЛИСТИ О ЗОЛЇ.

ДРАМАТ. Na jedną kartę. — Czyja wina?

ПОВІСТИ. Bez dogmatu. — Rodzina Połanieckich. — Quo vadis, повість з часів Нерона.

Тим способом в протягу кількох лїт, кождий передплатник „Tygodnik-a illustrowan-ого“, одержуючи річно звиж 120 аркушів найлїпших творів лїтератури польскої, стане властителем бібліотеки Сєнкевича, недоступної доси задля високої цїни для ширшого загалу читаючих.

Редактор: Др. ЙОСИФ ВОЛЬФ.

В слїдуючім роцї „Tygodnik“ друковати буде одночасно **дві повісти оригінальні,** іменно, крім

„KRZYŻAKÓW“ СЄНКЕВИЧА

зачнемо з Новим Роком 1899-им друк більшої повісти п. з.:

„ARGONAUCI“ Елїзи Ожешкової, і

ПРУСА „TAMI“

Посїдаємо також ориґінальну працю славного нинї заграницею писателя Станїслава Пшибишевского, котрий написав для нас по польски поему прозою п. з.: „JASNE NOCE“ ілюстровану К. ВРОНЄВСКИМ.

Крім того в части белєтристичній маємо запевнене сотрудництво таких писателїв, як: **Bałucki Michał, Ks. Chełmicki Zygmunt, Gliński Kazimierz, Gomulicki Wiktor, Jankowski Czesław, Jeske-Choiński Teodor, Jordan, Konopnicka Marya, Lubowski Edward, Or-ot, Reymont Władysław, Marya Rodziewiczówna, Sewer, Szymański Ad., Tetmajer Kaz.** і і.

Також помістимо для нас написані три специяльні студиї: „WSPÓŁCZEŚNI POECI POLSCY“ написав А. ЛЯНҐЕ. „NOWA BELLETRYSTYKA POLSKA“ нап. А. ПОТОЦКИЙ. „O KRYTYCE WSPÓŁCZESNEJ POLSKIEJ“ нап. Володисл. ЯБЛОНОВСКИЙ.

Посїдаємо також студию порівнавчу Ігн. Матушевского: **„Stanowisko Mickiewicza w literaturze powszechnej“,** та працю Л. КОРОТИНЬСКОГО „O TOMASZU ZANIE“.

Помістимо також незнані доси

LISTY ZYGMUNTA KRASINSKIEGO do Delfiny Potockiej (1839-1843), з поясненями Раймунда Станїслава КАМІНЬСКОГО.

Знаний фільософ і знаток Плятона п. **В. Лютославский,** жертвував нам ориґінальну а дуже популярну розвідку п. з.:

„Istnienie duszy“,

в котрій, на підставі науковій доводить, що в чоловіцї треба конче признати істнованє індивідуально-духового початку.

Дальші серії цїкавої статї **Олександра Кравсгара**

„O DAWNYCH PAŁACACH WARSZAWSKICH“,

з многими ілюстрациями, вже маємо, а крім того дуже інтересну річ **Г. Садовского** п. з.:

„ORDERY I OZNAKI HONOROWE DAWNEJ POLSKI“.

В безплатнім додатку повістєвім помістимо новий роман історичний звістного нинї угорского автора **Юлія Вернера** п. з.:

„Z POPIOŁÓW“.

Красний тон і занимаючий роман з часів угорских війн домових, перетолкувала для „Tygodnik-а“ п. В. Ярошевска.

В ЧАСТИ ІЛЮСТРАЦИЙНІЙ подамо **репродукциї найзнаменитших малярів наших також і красками.**

Видавцї: ҐЕБЕТНЕР і ВОЛЬФ.

Передплату для ЛЬВОВА і ГАЛИЧИНИ принимає, числа оказові і проспекта даром висилає

Головна Аґенция і Експедиция „TYGODNIKA“ у Львові

Пасаж Гавсмана ч. 9 і всї книгарнї і контори письм.

Передплата виносить з додатками і премією т. є. з 12 томами письм Сєнкевича:

У Львові: квартально: **3** зр. **60** кр., піврічно: **7** зр. 20 кр., річно: **14** зр. **40** кр.

В Галичинї з пересилкою почтовою: квартально: **3** зр. **75** кр., піврічно: **7** зр. **50** кр., річно: **15** зр.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).